

**UCHWAŁA Nr VII/47/11**  
**RADY GMINY OSIE**  
z dnia 24 sierpnia 2011 r.

**w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie” na lata 2011- 2015.**

Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z 2009 r. Nr 206, poz. 1589 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 146 i Nr 125, poz. 842) uchwala się, co następuje:

**§ 1.** Przyjąć „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie” na lata 2011- 2015, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

**§ 2.** Środki finansowe przeznaczone na realizację Gminnego Programu, o którym mowa w §1, ustalone i zatwierdzone będą corocznie w ramach budżetu Gminy na dany rok kalendarzowy w rozdziale- przeciwdziałanie alkoholizmowi.

**§ 3.** Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Osie.

**§ 4.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący Rady Gminy**

*(-) Roman Waśkowski*

## **Uzasadnienie**

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na samorządy lokalne obowiązek opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania. Zdaniem specjalistów, rozmiary i szkodliwość zjawisk związanych z przemocą w rodzinie wskazują, że jest to jeden ze szczególnie ważnych problemów społecznych w Polsce. Wymaga on opracowania i realizacji szerokiego, dobrze zorganizowanego i zaplanowanego na wiele lat programu przeciwdziałania. Zmniejszenie rozmiarów przemocy w rodzinach i pomaganie ofiarom tej przemocy jest nadrzędnym celem, który powinien łączyć działania sektora publicznego i czynników społecznych. W związku z powyższym należało wywołać niniejszą uchwałę.

***Gminny Program***  
***Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie***  
***oraz***  
***Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie***  
***na lata 2011- 2015 r.***

## Wstęp

Obecnie podejmuje się różne działania mające na celu łagodzenie skutków społecznych zjawiska przemocy w rodzinie . Jednak skala zjawiska, która w pełni zaczyna dopiero dochodzić do szerokiej społeczności m. in. poprzez środki masowego przekazu, wymaga szerszego ustosunkowanie się do tematu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i uwzględnienia tego zagadnienia w działaniach gminy.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nałożyła obowiązek na gminę utworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadaniem programu jest wprowadzenie w życie gminy działań mających na celu zarówno zwrócenie uwagi społeczeństwa na zjawisko przemocy w rodzinie jak i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie fachowości służb społecznych w udzielaniu pomocy ofiarom przemocy rodzinnej, również w podejmowaniu odpowiednich działań wobec sprawców. Wzmaganie się zjawiska przemocy w rodzinie powoduje, że działania ujęte w programie powinny zostać podjęte jak najszybciej. Niektóre z tych przedsięwzięć mają charakter długi i ich realizacja rozciągnie się na lata następne. W toku realizacji programu zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie będą zmieniać się w miarę potrzeb i warunków życia rodzin oraz sytuacji społecznej. Wykonanie tego programu ma długofalową perspektywę.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyśle działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z urzędu na podstawie wielu artykułów Kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu karnego (Dz. U. z 1997 r. Nr 88. Poz. 553 z późn. zm.). Artykuł ten stanowi.

„§1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

„§2. Jeżeli czyn określony w §1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.

„§3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1 lub §2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 2 do 12 lat.”

Trudno jest ustalić rzeczywistą liczbę przypadków przemocy w rodzinie, gdyż nie istnieje żaden centralny i ujednolicony system zbierania danych na ten temat. Jedynymi źródłami informacji o przemocy są badania opinii społecznej oraz analizy dokumentacji policyjnych.

CBOS przeprowadził w 2005 r. badania pt. „Konflikty i przemoc w rodzinie”, z których wynika, że 37% Polaków przyznało, że zna przynajmniej jedną kobietę bitą przez partnera, 12% przyznało, że minimum raz było ofiarą przemocy fizycznej ze strony partnera natomiast 59% osób, które były ofiarą przemocy przyznaje się do aktów agresji. Z badań opinii publicznej przeprowadzonej przez Eurobarometr w 2010 r. w zakresie świadomości istnienia zjawiska przemocy domowej wobec kobiet, wynika że 97% Polaków słyszało o przemocy domowej wobec kobiet natomiast 31% zna osobę, która zastosowała przemoc domową wobec kobiety a 36% zna kobiety, które są ofiarami przemocy domowej. W zwalczaniu przemocy domowej wobec kobiet respondenci wskazali poniższe działania jako bardzo użyteczne w tym zakresie tj. 77% osób wskazało karanie sprawców, 74% uczenie młodzieży wzajemnego szacunku, 65% należyte egzekwowanie istniejącego prawa jako skuteczną metodę zwalczania przemocy. Natomiast edukację sprawców oraz udzielanie im pomocy w kwestii zmiany postaw i zachowań oraz pomoc w powrocie do społeczeństwa za bardzo użyteczne działania mające na celu zwalczanie przemocy domowej wskazało 53% badanych. Statystyki Komendy Głównej Policji wskazują, że każdego roku zmniejsza się liczba ofiar i sprawców przemocy domowej wg. procedury „Niebieskiej Karty” i tak w 2008 r. było 139 747 ofiar przemocy i 86 568 sprawców przemocy, a w 2009 r. wykazano 132 796 ofiar i 81 472 sprawców. Z danych statystycznych wynika również, że uległa zmianie komunikacja, wzrasta liczba informacji o ujawnionych przypadkach przemocy, skierowanych przez policjantów do różnego rodzaju instytucji i organizacji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

## I. Analiza problemu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Osie.

W celu właściwego zaplanowania działań niezbędne jest dokonanie analizy problemu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Osie. Na dzień 31.12.2010 r. Gmina liczyła 5417 mieszkańców. Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że na terenie gminy Osie maleje liczba interwencji domowych zakończonych procedurą „Niebieskiej Karty”. (Tabela nr 1)

Tabela nr 1

Dane za rok	2008	2009	2010
Liczba założonych „Niebieskich Kart” w wyniku interwencji domowych policji w Gminie Osie	12	5	3

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Osiu

Procedura „Niebieskiej Karty” pozwala na rozpoznanie rodzaju przemocy w konkretnej rodzinie i zaplanowanie skoordynowanych, interdyscyplinarnych działań w celu wsparcia rodziny w rozwiązaniu tego problemu. Posterunek Policji w Osiu o założeniu „Niebieskiej Karty” przesyła do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, aby powyższe Placówki objęły pomocą wskazane rodziny zgodnie z posiadanymi kompetencjami.

Tabela nr 2

Informacje i działania podjęte przez GOPS w wyniku zgłoszenia „Niebieskiej Karty”	2008	2009	2010
Liczba informacji uzyskanych z PP o założonych „Niebieskich Kartach”	12	5	3
Liczba udzielonych porad specjalistycznych (psychologicznych, prawnych i pedagogicznych)	0	0	0
Liczba osób uczestniczących w programie Korekcyjno- Edukacyjnym dla sprawców przemocy.	0	0	0

Źródło: dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Osiu

Tabela nr 2 wskazuje na malejącą liczbę zgłaszanych „Niebieskich Kart”. W zakresie danych dotyczących udzielonych porad specjalistycznych oraz udziału w programie Korekcyjno-Edukacyjnym dla sprawców przemocy, Ośrodek nie prowadzi w/w form przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podaje informację dotyczącą sprawców przemocy figurujących w ewidencji GKRPA.

Tabela nr 3

Informacje i działania podjęte przez GKRPA w wyniku zgłoszenia „Niebieskiej Karty”	2008	2009	2010
Liczba zgłoszonych „Niebieskich Kart”	9	7	5
Liczba sprawców przemocy	9	9	7
Liczba osób skierowanych do Poradni Terapii Uzależnień „Promyk”	1	2	2
Liczba spraw skierowanych do Sądu	1	1	2
Liczba spraw skierowanych do Prokuratury	0	0	0

Źródło: dane z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Dane zawarte w Tabeli nr 3 wskazują na malejącą liczbę zgłoszeń z Posterunku Policji w Osiu o założeniu „Niebieskiej Karty”. Zmniejsza się również ilość sprawców przemocy. Z informacji GKRPA wynika, że zwiększyła się liczba osób skierowanych do Poradni Terapii Uzależnień „Promyk”.

W latach 2008-2010 do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Osiu wpłynęło 20 zawiadomień z Posterunku Policji w Osiu o interwencjach z zachowaniem procedury „Niebieskiej Karty”.

Tabela nr 4

Informacje i działania podjęte przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiu w wyniku zgłoszenia „Niebieskie Karty” przez PP w Osiu	2008	2009	2010
Liczba zgłoszonych „Niebieskich Kart”	12	5	3
Liczba rodzin objętych pomocą w formie poradnictwa specjalistycznego (prawne i psychologiczne)	0	0	0
Liczba rodzin objętych pomocą w formie pracy socjalnej	12	5	3
Liczba rodzin objętych pomocą w formie pieniężnej	4	3	2

Źródło: dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Osiu

Rodziny wymienione w Tabeli nr 4 gdzie była zgłoszona „Niebieska Karta” otrzymały pomoc, zgodną ze zgłoszonymi oczekiwaniami tj. pomoc w formie pracy socjalnej i finansowej. Jednakże nie wszystkie rodziny, u których wystąpiła przemoc w rodzinie oczekują pomocy ze strony Ośrodka. Twierdzą, że potrafią sami poradzić sobie z zaistniałą sytuacją i w razie potrzeby wiedzą gdzie mają zgłosić się o pomoc. Często w wyniku prowadzonej pracy socjalnej procedura „Niebieskiej Karty” zostaje zawieszona.

Tabela nr 5

Formy udzielonej pomocy ogółem w GOPS w Osiu	2008	2009	2010
Liczba rodzin objętych pomocą GOPS ogółem	288	259	270
Liczba rodzin objętych pomocą w formie porad specjalistycznych (prawne i psychologiczne) ogółem	0	0	0
Liczba rodzin objętych pomocą w formie pracy socjalnej ogółem	214	208	163

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Osiu

Z danych zawartych w Tabeli nr 5 wynika, że liczba rodzin objętych pomocą Ośrodka utrzymuje się na podobnym poziomie. Ponadto z danych tych wynika, że z pomocy w formie pracy socjalnej korzysta mniej rodzin.

Ciężko jest w jednoznaczny sposób określić wielkość zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Naszej Gminy. W/w dane liczbowe nie odzwierciedlają w pełni faktycznej skali problemu.

Problem przemocy w rodzinie to nadal temat tabu, który często bywa zatajany aż do momentu wystąpienia tragicznej w skutkach sytuacji. Dlatego ważne jest, aby wszystkie instytucje, które mają możliwość zaobserwowania objawów wystąpienia przemocy, postępowały zgodnie z procedurami przyjętymi w danej Placówce.

Dzięki zintegrowanym działaniom jest szansa na zwiększenie skuteczności pomocy świadczonej na rzecz osób dotkniętych przemocą.

## **II. Cele Programu:**

Celem Programu jest:

- 1) zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Osie
- 2) zwiększenie pomocy i ochrony dla ofiar przemocy w rodzinie
- 3) wypracowanie skutecznych działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Cele ogólne będą realizowane poprzez:

- 1) budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy,
- 2) diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie gminy Osie
- 3) udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie
- 4) oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

## **III. Założenia Programu:**

Realizacja celów Programu zakłada:

- uwrażliwienie mieszkańców gminy na problem przemocy w rodzinie
- działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy

## **IV. Program Gminy Osie w zakresie Przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest spójny z:**

- Strategią Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Osie na lata 2006-2013
- Systemem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Powiecie Świeckim na lata 2007-2015
- Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2011



## **V. Podstawy prawne Programu:**

- Ustawa z dn. 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.)
- ustawa z dn. 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.)
- Ustawa z dn. 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 70 poz. 473)

## **VI. Realizacja celów Programu:**

### Cel 1

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Osie.

Działania:

- 1) powołanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz określenie trybu powoływania i odwoływania jego członków, a także ustalenie szczegółowych warunków jego funkcjonowania
- 2) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie
- 3) monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą

### Cel 2

Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Działania:

- 1) udzielanie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w ośrodkach interwencji kryzysowej i w specjalnych ośrodkach wsparcia
- 2) udzielenie informacji na temat możliwości uzyskania zaświadczenia lekarskiego
- 3) udzielenie informacji na temat praw osób będących ofiarami przemocy
- 4) udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno- edukacyjnych
- 5) prowadzenie działań interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”
- 6) rozpowszechnianie telefonów zaufania „Niebieska Linia”, „Pomarańczowa Linia”.

### Cel 3

Wypracowanie skutecznych działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

- 1) Udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno- edukacyjnych
- 2) Przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu stosującymi przemoc
- 3) kierowanie sprawców przemocy do wykonywania prac społecznie- użytecznych

4) kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Świeciu o obowiązek podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu

5) powiadamianie organów ścigania o popełnionym przestępstwie stosowania przemocy w rodzinie

#### **VII. Realizatorzy Programu i Partnerzy:**

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiu
- Posterunek Policji w Osiu
- Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Osiu
- placówki służby zdrowia
- placówki oświatowo- wychowawcze

#### **VIII. Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu:**

- poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym
- znajomość środowiska przez pracowników socjalnych
- chęć wyjścia z kryzysu

#### **IX. Zagrożenia w realizacji zadań.**

- niezaradność rodzin w sprawach opiekuńczo- wychowawczych
- brak współpracy rodziny z kompetentnymi podmiotami
- problem alkoholizmu w rodzinach
- mała wiedza rodzin na temat form i metod przezwycięzania przemocy w rodzinie.

#### **X. Monitoring.**

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdanie z realizacji Programu podmioty składają do dnia 31 marca każdego roku do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Osiu.

#### **XI. Sprawozdawczość**

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiu do dnia 30 czerwca każdego roku przedłoży Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu.

#### **XII. Finansowanie Programu.**

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Osie, dotacji oraz ze środków pozyskiwanych z innych źródeł.